

Критерії оцінювання результатів навчання Українська мова

5 - 9 класи

Розроблено відповідно до загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів
(додаток до наказу МОН України №722 від 04.05.2026)

Критерій	Що оцінюється?
 За когнітивними процесами (мовна компетентність)	розуміння, уміння аналізувати, оцінювати та інтерпретувати мовну інформацію: розпізнавання фактів, розпізнавання мовних норм, оцінка доречності та правильності мовних явищ
 За навчальною діяльністю (мовленнєва діяльність)	здатність виконувати навчальні, пошукові, практичні, творчі мовленнєві завдання, робота з інформацією і текстом, уміння створювати усні й письмові повідомлення - від відтворення за зразком до оригінальних висловлювань
 За рівнем самостійності	ступінь самостійності при виконанні дій, потреба в зразках, підказках учителя, уміння в нестандартних мовленнєвих ситуаціях без сторонньої допомоги ухвалювати рішення
 За рівнем комунікації та взаємодії	уміння вести конструктивний діалог та дискусію, відстоювати власну думку, реагувати на точку зору співрозмовників, взаємодіяти в парах / групах
 За частотою вияву вмінь	сталість і системність демонстрації мовних та мовленнєвих умінь і навичок у типових та нестандартних життєвих ситуаціях

Критерії оцінювання результатів навчання

початковий
рівень

Українська мова

Бал	За когнітивними процесами	За навчальною діяльністю	За рівнем самостійності	За рівнем комунікації та взаємодії	За частотою вияву вмінь
1	<i>сприймає деякі відомості про одиниці мови, правила та норми; розпізнає окремі слова, словоформи, речення чи фрагменти тексту; старається відповідати на прості запитання за змістом почутого / прочитаного, припускаючись суттєвих змістових, логічних і мовних помилок</i>	<i>виконує деякі прості мовні дії за поданим зразком: списує, підкреслює, добирає приклад, розпізнає одиницю мови; створює окремі слова, словосполучення чи речення з численними помилками, що ускладнюють виконання завдання</i>	<i>долучається до виконання завдань лише за участі вчителя; потребує постійних підказок, пояснення та зовнішнього контролю</i>	<i>реагує на питання й звернення після спонукання; дає односкладні, часто неповні відповіді; майже не підтримує навчального діалогу, не враховує думок інших</i>	<i>застосовує предметні знання та вміння в деяких випадках</i>
2	<i>розпізнає частину опрацьованої мовної інформації; визначає окремі ознаки мовних одиниць; знаходить частину явно поданої інформації в тексті; відповідає на прості питання, припускається змістових, логічних та мовних помилок</i>	<i>виконує прості вправи за зразком: вставляє окремі букви, створює форми, добирає приклади, установлює найпростіші відповідності; створює короткі речення; застосовує правила непослідовно</i>	<i>працює тільки за суттєвої допомоги вчителя; потребує постійного контролю, нагадування алгоритму та корекції дій</i>	<i>відповідає на звернення після спонукання; висловлюється простими реченнями; у діалозі переважно пасивний / пасивна, не завжди реагує по суті</i>	<i>застосовує предметні знання й уміння в окремих випадках</i>
3	<i>відтворює частину правила, визначення чи навчальної інформації за зразком; розпізнає вивчені явища мови в типових прикладах; знаходить окремі факти в тексті; відповідає на прості запитання, допускаючи помилки</i>	<i>виконує прості мовні вправи й елементи розбору за наданим алгоритмом; за зразком створює кілька пов'язаних за змістом речень; частково застосовує опрацьовані орфографічні, пунктуаційні, лексичні та граматичні норми</i>	<i>виконує запропоновані завдання за зразком із допомогою вчителя; є потреба в періодичному зовнішньому контролі; самостійно виправляє тільки найочевидніші помилки</i>	<i>підтримує короткий діалог за запитаннями; висловлює просту думку, але не часто ініціює спілкування; реагує на думки інших переважно після спонукання</i>	<i>виявляє предметні знання та вміння в окремих випадках</i>

Критерії оцінювання результатів навчання

СЕРЕДНІЙ
РІВЕНЬ

Українська мова

Бал	За когнітивними процесами	За навчальною діяльністю	За рівнем самостійності	За рівнем комунікації та взаємодії	За частотою вияву вмінь
4	відтворює основні відомості про вивчені мовні явища; визначає тему простого тексту, відшукує явно подану інформацію, дає відповіді на прості питання; розрізняє основні ознаки вивчених мовних одиниць	виконує типові репродуктивні завдання за зразком чи алгоритмом; застосовує вивчені правила в найлегших випадках; створює короткі висловлення за планом, припускаючись логічних порушень та мовних помилок	долучається до роботи з допомогою вчителя; виконує частину завдання самостійно, більш складні дії — після підказки; потребує допомоги під час самоперевірки	долучається до навчальної комунікації з ініціативи інших; відповідає неповно й не завжди по суті; бере формальну участь в обговоренні мовних і текстових завдань	предметні знання та вміння виявляє епізодично
5	основну мовну інформацію застосовує в типових (знайомих) ситуаціях; визначає тему й окремі ключові думки тексту; класифікує мовні одиниці за запропонованими ознаками; формулює деякі запитання за змістом	виконує репродуктивні вправи за алгоритмом; застосовує правила в типових ситуаціях; створює зв'язне висловлення за планом, передає основну думку, частково враховує мету й ситуацію спілкування; виправляє окремі помилки після вказівки вчителя	працює під керівництвом учителя; частину типового завдання виконує самостійно; у разі ускладнень звертається по допомогу	підтримує діалог, ініційований іншими; формулює прості запитання й відповіді; висловлює власну думку, але неповно аргументує її; взаємодіє переважно пасивно	предметні знання та вміння виявляє епізодично
6	застосовує знання про мовні одиниці, правила й норми в типових ситуаціях на практиці; визначає основну інформацію в тексті, установлює прості смислові зв'язки; формулює уточнювальні запитання; неповно пояснює мовні явища	виконує частково-пошукові завдання за алгоритмом; пояснює вибір написання, форми слова або розділового знака в типових прикладах; створює переважно зв'язне висловлення, частково аргументує думку; за алгоритмом виправляє окремі помилки	працює під керівництвом учителя; виконує визначені дії самостійно, за необхідності звертається по допомогу; виконує частковий самоконтроль	підтримує діалог, ставить уточнювальні питання; висловлює й частково пояснює власну позицію; виявляє готовність до взаємодії, але не завжди діє активно	предметні знання та вміння виявляє епізодично

Критерії оцінювання результатів навчання

**достатній
рівень**

Українська мова

Бал	За когнітивними процесами	За навчальною діяльністю	За рівнем самостійності	За рівнем комунікації та взаємодії	За частотою вияву вмінь
7	самостійно знаходить інформацію в поданих текстах / джерелах; визначає тему, основну думку, ключові слова; розпізнає, класифікує й порівнює вивчені мовні одиниці; трансформує інформацію за зразком	виконує окремі дослідницькі завдання з мови за узгодженим алгоритмом; застосовує мовні норми в типових ситуаціях; виконує мовні розбори; створює досить змістовне, логічне висловлення; редагує текст за визначеними критеріями	здебільшого самостійно виконує типові завдання, користуючись опосередкованою допомогою; обирає відомий алгоритм; контролює основні етапи власної роботи	долучається до спілкування, висловлює власну позицію, ставить питання; співпрацює під час роботи в парі / групі, але ініціативу виявляє не завжди	предметні знання та вміння виявляє постійно в типових ситуаціях
8	порівнює мовну та текстову інформацію за поданими ознаками; виділяє основну й другорядну інформацію; установлює закономірності в мовному матеріалі; перетворює текстову інформацію в план, схему, таблицю й навпаки	виконує типові дослідницькі завдання; порівнює мовні явища, пояснює застосування норм; створює логічне, послідовне, структуроване висловлення відповідно до мети й ситуації; самостійно покращує окремі компоненти тексту	самостійно виконує типові завдання; за потреби користується довідковими джерелами або консультацією; керує власними діями та здійснює самоперевірку	долучається до комунікації, стає її ініціатором за потреби; порівнює позиції учасників; доводить власну думку; бере активну участь у спільному пошуку рішення	предметні знання та вміння виявляє постійно в типових ситуаціях
9	аналізує інформацію, отриману з різних текстів / джерел; установлює причинно-наслідкові та смислові зв'язки; розрізняє факти, судження й аргументи; аналізує мовні одиниці в контексті, їхні функції та зв'язки	виконує типові дослідницькі та деякі частково-пошукові завдання; з-поміж запропонованих обирає спосіб розв'язання мовної проблеми; створює цілісне аргументоване висловлення; доречно використовує мовні засоби; самотужки редагує текст	самостійно виконує типові й деякі завдання підвищеної складності; обирає відомий спосіб дії, контролює та виправляє результат; допомоги потребує в окремих нетипових випадках	активно долучається до діалогу та може його ініціювати; аналізує позиції інших, розвиває їхні ідеї; порівнює власні думки з думками інших і наводить аргументи	предметні знання та вміння виявляє постійно в типових ситуаціях

Критерії оцінювання результатів навчання

**ВИСОКИЙ
РІВЕНЬ**

Українська мова

Бал	За когнітивними процесами	За навчальною діяльністю	За рівнем самостійності	За рівнем комунікації та взаємодії	За частотою вияву вмінь
10	узагальнює мовну й текстову інформацію, отриману з різних джерел; формулює самостійні висновки; установлює зв'язки між мовними явищами; пояснює функціонування мовних одиниць у різних контекстах	виконує дослідницькі та деякі творчі завдання; обирає з відомих потрібні способи розв'язання мовних і комунікативних проблем, пропонує альтернативи; створює змістовні, логічні, аргументовані висловлення; свідомо добирає й виправляє мовні засоби	самостійно планує виконання більшості завдань; аналізує свої навчальні дії, коригує стратегію та результат; ефективно працює в типових і деяких нетипових ситуаціях	є ініціатором комунікації, конструктивно реагує на думки інших; пропонує ідеї, наводить аргументи; допомагає організувати спільну роботу над текстом або мовною проблемою	предметні знання та вміння виявляє системно в типових і нетипових ситуаціях
11	оцінює мовну й текстову інформацію з різних джерел за критеріями; аналізує її достовірність, повноту, доречність і мовне оформлення; критично аналізує мовні явища та порівнює способи вираження думки	виконує дослідницькі й творчі завдання; пропонує різні способи розв'язання мовних проблем, реалізує їх; створює самостійні, стилістично доречні висловлення; аргументовано редагує й удосконалює власні та подані тексти	самостійно планує, організовує та контролює навчальну діяльність; обґрунтовує власні рішення; аналізує результат і робить влучні виправлення	активно ініціює та підтримує діалог; оцінює власну позицію й позиції інших; розвиває думки співрозмовників, конструктивно аргументує та надає змістовний зворотний зв'язок	предметні знання та вміння виявляє системно в типових і нетипових ситуаціях
12	самостійно оцінює й вводить інформацію, отриману з різних джерел; виявляє суперечності, підтекст і способи мовного впливу; досліджує мовні явища в типових і нетипових контекстах, установлює закономірності, висуває й обґрунтовує припущення	виконує дослідницькі й творчі завдання високого рівня; пропонує різні способи розв'язання нестандартних мовних і комунікативних ситуацій, аргументує вибір; створює оригінальні, цілісні, переконливі, стилістично й мовно доречні висловлення; здійснює якісне редагування	свідомо й самостійно діє в нестандартних ситуаціях; оцінює можливі варіанти виконання, прогнозує результат; обґрунтовує, аналізує й оцінює свої навчальні дії та планує вдосконалення мовної компетентності	ініціює, планує й спрямовує продуктивне спілкування; формує власну лінію аргументації, оцінює позиції інших; допомагає досягти спільного рішення, надає конструктивний зворотний зв'язок	предметні знання та вміння виявляє системно в типових і нетипових ситуаціях